

Examen VMBO-GL en TL
2006

tijdvak 1
maandag 29 mei
13.30 - 15.30 uur

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID-SCHRIJFVAARDIGHEID CSE GL EN TL

Bij dit examen horen een tekstboekje en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 28 vragen, 1 samenvattingsopdracht en 1 schrijfopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 50 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

TEKST 1 EERSTE INDRUK: KWESTIE VAN HOUDING

- 1p ● 1 De eerste alinea van een tekst kan onder meer de volgende functies hebben:
- 1 het stellen van de centrale vraag
  - 2 het introduceren van een deskundige
  - 3 het vooraf geven van een korte samenvatting
  - 4 het beschrijven van een onderzoeksgebied
- Welke twee functies heeft de eerste alinea van deze tekst?
- A 1 en 2
B 1 en 3
C 2 en 3
D 3 en 4
- 1p ○ 2 “In 0,25 seconde bepalen we of we iemand aardig, eerlijk, saai of arrogant vinden.” (alinea 1)
Dit is erfelijk gedrag.
→ Citeer de zin uit alinea 2 waarin de oorzaak van dit gedrag het duidelijkst wordt genoemd.
- 3p ○ 3 → Welke elementen bepalen volgens alinea 3 zoal de eerste indruk die we van iemand hebben?
- 1p ● 4 Wat is het verband tussen alinea 3 en 4?
- A In alinea 4 staat een argument voor de inhoud van alinea 3.
B In alinea 4 staat een gevolg van de inhoud van alinea 3.
C In alinea 4 wordt een bewijs gegeven voor de inhoud van alinea 3.
D In alinea 4 wordt iets aan de inhoud van alinea 3 toegevoegd.
- 1p ● 5 In welke alinea wordt de titel “Eerste indruk: kwestie van houding” het duidelijkst uitgelegd?
- A in alinea 2
B in alinea 3
C in alinea 4
D in alinea 5
- 1p ● 6 Wat is het verband tussen alinea 5 en 6?
- A Alinea 6 versterkt de inhoud van alinea 5.
B Alinea 6 vormt een tegenstelling met de inhoud van alinea 5.
C In alinea 6 staat een conclusie uit de inhoud van alinea 5.
D In alinea 6 staat het gevolg van de inhoud van alinea 5.
- 1p ● 7 “En de persoon in kwestie moet van goeden huize komen, willen we onze mening nog bijstellen.” (alinea 1)
In welke alinea wordt deze bewering het duidelijkst verder uitgewerkt?
- A in alinea 3
B in alinea 4
C in alinea 7
D in alinea 8

Gebruik de volgende informatie bij het beantwoorden van de vragen 8 en 9.

De tekst is in 5 delen in te delen, namelijk:

- 1 alinea 1
- 2 alinea's 2, 3 en 4
- 3 alinea's 5 en 6
- 4 alinea 7
- 5 alinea 8

- 1p ● **8** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 3?
- A Bijkomende invloeden op eerste indruk
  - B Invloed erfelijkheid op eerste indruk
  - C Leraren, voetbaltrainers en eerste indruk
  - D Onderbewustzijn, racisme en eerste indruk
- 1p ● **9** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 4?
- A Gevolg van de eerste indruk
  - B Kwaliteit van een eerste indruk
  - C Vergissingen bij een eerste indruk
  - D Voordelen van de eerste indruk
- 1p ● **10** Wat is de functie van alinea 8?
- A een advies geven
  - B een nieuw aspect noemen
  - C een samenvatting geven
  - D een waarschuwing geven
- 1p ● **11** Wat is de hoofdgedachte van de tekst "Eerste indruk: kwestie van houding"?
- A De automatische processen die ons brein sturen bij een eerste ontmoeting, zijn nog grotendeels onbekend in de wetenschap.
  - B De indruk van een eerste ontmoeting wordt maar zelden negatief bijgesteld, doordat mensen niet graag toegeven dat ze iemand overschat hebben.
  - C De situatie van de eerste ontmoeting is voor de eerste indruk zeker net zo belangrijk als de feitelijke uitstraling van de persoon in kwestie.
  - D Een eerste indruk ontstaat vooral op grond van lichaamstaal, waarbij de gevoelens, vooroordelen en de situatie een belangrijke rol spelen.
- 1p ● **12** Een schrijver kan in een tekst gebruik maken van de volgende elementen:
- 1 feiten
  - 2 de mening van de schrijver
  - 3 de mening van anderen
- Welke elementen komen in deze tekst voor?
- A alleen 1 en 2
  - B alleen 1 en 3
  - C alleen 2 en 3
  - D 1, 2 en 3
- 1p ● **13** Wat is het belangrijkste schrijfdoel van de auteur?
- A gevoelens uitdrukken
  - B informatie geven
  - C lezers overtuigen
  - D lezers tot handelen aanzetten

TEKST 2 EEN VERZORGINGSHUIS VOOR HET KIND

- 10p ○ **14** → Vat de tekst 'Een verzorgingshuis voor het kind' samen in maximaal 130 woorden. Besteed daarbij alleen aandacht aan de volgende punten:
- 1 de twee kenmerken van de brede school
  - 2 de oorzaak van het grote aantal brede scholen in Zweden
  - 3 drie verschillende redenen voor het opzetten van brede scholen in Nederland
  - 4 twee moeilijkheden, voor de schoolorganisatie en de oudere kinderen
  - 5 de belangrijkste oorzaak waardoor in Zweden de toekomst van de brede school er goed uitziet
  - 6 de kritiek die in Zweden vanuit het onderwijs wordt geuit.

Schrijf je samenvatting **in de uitwerkbijlage**.

Maak er een goedlopend geheel van. Gebruik geen telegramstijl.

TEKST 3 VEILIGHEID

- 1p ● **15** Wat is het voornaamste doel van deze advertentie?
de lezers ertoe aansporen
- A bij de overheid te gaan werken
  - B een mening over privacy te ontwikkelen
  - C niet in onveilige situaties terecht te komen
  - D privacy te verdedigen tegen anderen
- 1p ● **16** Voor wie is deze advertentie vooral bedoeld?
- A beveiligingsdeskundigen
  - B mensen die werk zoeken
  - C mannen
  - D politieagenten
- 1p ● **17** Waarvoor dient de foto van de doucheruimte bij de kleedkamer?
De foto dient als
- A afbeelding van het werk dat in de tekst wordt aangeboden.
  - B bewijs dat de overheid zich meer met veiligheid moet bezighouden.
  - C uitleg bij een moeilijk woord uit de tekst.
  - D voorbeeld van de onderwerpen die je bij het Rijk tegenkomt.
- 1p ● **18** Hoe is in deze advertentie de verhouding tussen foto en tekst?
- A De foto ondersteunt de tekst.
  - B De foto voegt een nieuw inhoudselement toe aan de tekst.
  - C De tekst is pas begrijpelijk door de foto.
  - D De tekst verwijst naar de foto om een verkeerde uitleg uit te sluiten.

TEKST 4 MONTIGNAC TEGEN JEUGDVET

- 1p ● **19** Wat is de functie van de eerste twee alinea's?
In de eerste twee alinea's leidt de schrijver het onderwerp van de tekst in door
A de aanleiding voor het schrijven van de tekst te noemen.
B een korte samenvatting van de tekst te geven.
C het centrale probleem van de tekst te beschrijven.
D informatie over de voorgeschiedenis te geven.
- 1p ○ **20** Montignac zegt dat voedingsdeskundigen door multinationals worden betaald om in het voordeel van die multinationals te adviseren (zie alinea 4).
→ In welke alinea van het tekstgedeelte alinea's 7 – 10 wordt deze uitspraak het duidelijkst tegengesproken?
- 1p ○ **21** Montignac heeft niet veel op met de factor 'gebrek aan beweging' (zie alinea 5).
→ In welke alinea wordt zijn opvatting hierover het duidelijkst tegengesproken?

Gebruik de volgende informatie bij het maken van de vragen 22, 23 en 24.

We kunnen de tekst verdelen in vijf delen:

deel 1 alinea's 1 en 2

deel 2 alinea 3

deel 3 alinea's 4 tot en met 7

deel 4 alinea's 8 tot en met 10

deel 5 alinea 11

- 1p ● **22** Welk kopje geeft het beste de inhoud van deel 2 weer?
A Montignacs bekende dieet
B Montignacs beperkte succes
C Montignacs nieuwste boek
D Montignacs omstreden theorie
- 1p ● **23** Welk kopje geeft het beste de inhoud van deel 3 weer?
A De bijdrage van de voedselindustrie
B Erfelijkheid of gebrek aan beweging
C Gevolgen van een verkeerde opvoeding
D Oorzaken van overgewicht
- 1p ● **24** Welk kopje geeft het beste de inhoud van deel 4 weer?
A Montignac vooral goede verkoper
B Reactie uit de wetenschap
C Rol van de werkende moeders
D Voedseldeskundigen niet onafhankelijk
- 1p ● **25** Hoe kun je volgens de tekst de houding van Montignac tegenover zijn tegenstanders in de industrie en de wetenschap het beste aanduiden?
Montignac
A legt zich erbij neer dat hij met de anderen van mening verschilt.
B verdedigt steeds op een strijdbare manier zijn eigen standpunten.
C vindt het onterecht dat de anderen hem als tegenstander beschouwen.
D vindt het vanzelfsprekend dat hij in deze discussie gelijk heeft.

- 1p ● **26** Hoe kun je de inhoud van alinea 11 het beste weergeven?
Alinea 11 bevat:
1 een advies
2 een toekomstverwachting
3 een samenvatting van de tekst
4 een waarschuwing.
Wat is juist?
A 1 en 2
B 2 en 3
C 3 en 4
D 1 en 4
- 1p ● **27** Wat is de hoofdgedachte van deze tekst?
A De visie van Montignac op het ontstaan van zwaarlijvigheid wordt door deskundigen volledig genegeerd.
B Montignac zegt dat voedseldeskundigen en de industrie schuldig zijn aan het toenemend overgewicht, maar zijn aanzien bij wetenschappers blijft gering.
C Voedseldeskundigen zijn het eigenlijk wel eens met Montignac, maar ze kunnen dat niet toegeven vanwege hun afhankelijkheid van multinationals.
D Volgens Montignac bestaat er een samenzwering tussen multinationals en voedseldeskundigen, waartegen de overheid zou moeten optreden.
- 1p ● **28** Wat is de bedoeling van de schrijver met deze tekst?
A aansporen tot handelen
B informeren
C overtuigen
D waarschuwen
- 1p ● **29** Een schrijver kan bij het schrijven van een tekst gebruik maken van de volgende middelen:
1 feiten
2 de mening van anderen
3 zijn eigen mening.
Waarvan maakt de schrijver van deze tekst gebruik?
A alleen 1
B alleen 1 en 3
C alleen 2 en 3
D 1, 2 en 3

SCHRIJFOPDRACHT

Dit onderdeel bevat één schrijfofdracht. Lees eerst de informatie en maak daarna de opdracht.

Je bent begin april samen met een klasgenoot voorlopig lid geworden van de fitnessvereniging Avanti. Dat leek je wel gezellig, goed voor je conditie en goed voor je plan je na het examen aan te melden bij een sportopleiding.

Jullie trainen in een nieuw fitnesscentrum in de buurt, waar jouw vereniging Avanti trainingsruimte huurt. Je bent er nu vier keer geweest en het bevalt je wel. De sfeer is prettig en er is keuze genoeg.

Maar je hebt ook wel kritiek. Voor bepaalde programma-onderdelen word je ingedeeld bij vaste groepen en dat gebeurt nogal nonchalant. Er zitten mensen van jouw leeftijd in jouw groepen, maar ook van boven de zestig. Het niveau van de deelnemers is dus heel ongelijk. Bovendien gaat de belangstelling van de groepsleden vaak naar heel verschillende activiteiten uit.

Soms is er bij de oefeningen geen personeel beschikbaar of zijn er alleen maar hulpkrachten die nauwelijks deskundig zijn. Je vraagt je af of dat wel veilig is voor de deelnemers als er sprake is van krachttraining, een onderdeel van veel activiteiten. Iedereen betaalt evenveel contributie en voor jou als scholier is het bedrag moeilijk op te brengen. Volgens jou moet er verschil gemaakt worden tussen mensen die werken en mensen die nog op school zitten. Er zijn maar weinig meisjes lid van de vereniging. Moet daar niet wat aan gedaan worden?

Het restaurant dat in het weekend in het centrum open is, lijkt soms meer op een cafetaria dan op een “centrum voor verantwoorde voeding” zoals de folders van het fitnesscentrum vermelden.

Na vier lessen, begin mei, moet je kiezen. Je besluit definitief lid van Avanti te worden, maar wel een kritisch lid. Je praat erover met een van de bestuursleden. Hij raadt jou aan er een kort artikeltje over te schrijven in het clubblad van Avanti. Daarin kun je precies uitleggen wat je van Avanti en van het nieuwe fitnesscentrum vindt. Anderen kunnen daar dan weer op reageren.

Je besluit zo'n artikel te schrijven. Je gaat in op de keuzemogelijkheden, de sfeer, de deskundigheid van het personeel, de veiligheid van de activiteiten, de contributie, het lidmaatschap van meisjes, de groepsindeling, het eten in het restaurant en je besluit.

10p ○ 30 **Artikel**

→ Schrijf het artikel voor het clubblad van Avanti **in de uitwerkbijlage**.